

Пам'ять і біль

Чорною плямою на нашій блакитній планеті стала Чорнобильська трагедія. 26 квітня 1986 року відбулася найстрашніша техногенна катастрофа ХХ-го століття – аварія на Чорнобильській АЕС. 35 років пройшло з тих пір, 35 років цвітом скорботи і суму зацвітають покинуті Чорнобильські сади.

І через 35 років після аварії зона відчуження продовжує становити потенційну небезпеку для довкілля, залишається найбільша небезпека для здоров'я та життя людей. Є і сьогодні ділянки Чорнобильської зони, де рівень радіації у 200-300 разів вищий за безпечний рівень, де перебувати без засобів захисту більше, ніж декілька десятків секунд, небезпечно для життя.

У ліквідації аварії брали участь близько 600 000 людей (за іншими даними 800 000). В ці дні суворий екзамен тримали всі : пожежники, транспортники, солдати, будівельники, медики, спеціальні частини хімзахисту, вертольотчики та інші підрозділи міністерства оборони, міністерства внутрішніх справ. Усі діяли героїчно і самовіддано.

Не можна окремо не сказати про подвиг фотокореспондентів і журналістів, які ціною власного здоров'я у своїх знімках, статтях відтворювали обличчя катастрофи, готували власні журнальні матеріали, що відображали хід ліквідації аварії та її наслідки на територіях України, Білорусії та Росії.

Волею випадку так склалося, що першою «людиною з камерою» в епіцентрі найстрашнішої техногенної катастрофи став Ігор Федорович Костін. Йому вдалося зафіксувати наслідки Чорнобильського лиха, починаючи від перших годин і днів після аварії. Ігор Костін – єдиний у світі репортер, який у 1986 році стояв із камерою в руках у зоні великих доз радіації на заваленому радіоактивним паливом даху четвертого блока, отримавши понад п'ять гранично допустимих норм випромінювання.

Чорнобиль очима Ігоря Костіна – це Чорнобиль, про який знають усі. За свою самовіддану працю він був удостоєний найвищих міжнародних журналістських нагород : «Золоте око» (Нідерланди), «Гран-прі»(Німеччина), Золота медаль «Асахі» (Японія) тощо. Газета «Вашингтон пост» назвала його «людиною-легендою».

На жаль, 8 червня 2015 року фотокореспондент Ігор Костін загинув в автокатастрофі (див. презентацію «Чорнобильська трагедія очима Ігоря Костіна»).

Чорнобиль охопив в смертельні обійми 786 населених пунктів Київської, Житомирської, Чернігівської, Брянської, Могилівської, Гомельської областей, які стали зоною відчуження. За даними ООН : 375 000 осіб було відселено із забруднених територій. Невимовне горе десятків тисяч людей, що втратили свою малу Батьківщину, білу батьківську хатину. Та не тільки були втрачені для господарства та економіки угіддя, ліси і промислові об'єкти. Була ледве не

загублена унікальна культура правобережного Полісся. У 1989 році порятунок історико-етнографічної спадщини взяла на себе група ентузіастів. У 1992 році один з них, Ростислав Омеляшко, очолив історико – культурологічну експедицію до Чорнобильської зони. Його назвали «чорнобильським Яворницьким».

Більше 20 років ці люди самовіддано рятували, за їхнім висловом, «скарби Української Атлантиди», проводячи інвентаризацію нерухомих пам'яток історії та культури. На сьогодні на Правобережному Поліссі відкрито багато пам'яток археології. Зокрема – середньовічний Чорнобиль, є знахідки XI-XII століття. Загалом, понад 40 тисяч експонатів. Це безцінний матеріал. Адже виселені території назавжди зникли як етнокультурний ареал.

26 квітня – це не свято, це - день, коли кожна людина повинна замислитися, поставити перед собою питання : «Хто я?», «Для чого я живу на світі?», «Як живу?», «Як дію?». Адже сама природа зробила застереження : не бути байдужими, безпечними, пам'ятати, що доля планети, доля всього людства, наше з вами майбутнє, доля наших дітей і онуків у наших руках...

За словами публіциста Г. У. Медведєва (автора відомої книги «Чорнобильський зошит»): *«Всеомогутність і безсилля людини продемонстрував Чорнобиль. І застеріг: не захоплюйся своєю могутністю, людино, не жартуй із нею. Бо ти й причина, ти й наслідок».*